

Från vänster ses Sanna Rayman, Dagens Samhälle, Björn Öckert, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Jonas Vlachos, Stockholms universitet och IFN, Gabriel Heller Sahlgren, London School of Economics och IFN samt Karin Edmark, Stockholms universitet och IFN.

Skolforskare: Lärarna har nyckelroll i kunskapsraset

25 november | Fyra nationalekonomer diskuterade skolforskning på ett seminarium arrangerat av IFN: Karin Edmark, Gabriel Heller Sahlgren, Jonas Vlachos och Björn Öckert. De tre förstnämnda är affilierade till IFN. Lokalen var fullsatt och debatten livlig om vad forskare verkligen vet om orsakerna till den svenska skolans allt sämre resultat.

Regeringen har utsett en kommission som i början av 2017 ska föreslå hur skolan kan bli bättre. Kommissionen ska analysera problem och titta på varför skolresultaten faller. Ett stort antal nationalekonomer är framstående forskare på skolans område, men ingen nationalekonom finns med i kommis-

sionen. Detta var utgångspunkten för seminariet. I Skolkommissionens direktiv lyfts likvärdighet i utbildningen fram, sa Sanna Rayman och bad panelen definiera.

– Likvärdighet betyder att skolorna ska ha ungefär samma kvalitet, dvs. att en elev – givet sina

Seminarium

Entreprenörer skapar tillväxt, men vem skapar entreprenörer?

Den 19 januari kl. 8.30–10.00 i Spårvagnshallarna, Birger Jarlsgatan 57 A, Stockholm.

Entreprenörskap – vad, hur och varför (Studentlitteratur) är en ny lärobok författad av Magnus Henrekson och Mikael Stenkula, IFN. Boken presenteras och följs av en paneldiskussion. I panelen ingår **Helena Casserlöv-Kvist**, grundare och vd Meritmind, **Magnus Henrekson**, **Marie Löwegren**, föreståndare SKJ Centre for Entrepreneurship Lunds universitet samt **Helena Stjernholm**, vd Industrivärden. Diskussionen leds av Thomas Gür, skribent och företagare.

Podd om vad som händer med välfärdsstaten

Andreas Bergh, nationalekonom och forskare som är verksam på IFN och Lunds universitet, har skrivit boken *Den kapitalistiska välfärdsstaten* (Studentlitteratur). I en IFN-podd resonerar han bland annat om vad dagens stora flyktingströmmar kan komma att betyda för välfärdsstaten. Valfrihet i välfärdssektorn är ytterligare en fråga han tar upp.

Pris för artikel om globalisering och tolerans

En gång per år delar rektor vid Ekonomihögskolan i Prag ut priser till skolans forskare för bästa publikationer. I år fick IFN-forskaren Niclas Berggren, som är affilierad till Institutionen för institutionell, miljö- och experimentell ekonomi (KIE), andrapris i kategorin tidskriftsartiklar. Den prisbelönta artikeln handlar om den av Niclas Berggren och Therese Nilsson genomförda studien ”Globalization and the Transmission of Social Values: The Case of Tolerance”, som har publicerats i *Journal of Comparative Economics*.

Working papers

De senaste publicerade studierna i IFN:s working paper-serie tar upp en rad olika ämnen (ifn.se/publikationer):

- Färre konsumenter vågar köpa bilar av biltillverkare nära konkurs, av Nikita Koptuyug med flera.
- Förmögenhetschocker påverkar deltagandet på aktiemarknaden, David Cesarini, Erik Lindqvist med flera.
- Könnsbalansering minskar inte gruppsycket, av Mathias Ekström med flera.
- Utebliven ekonomisk tillväxt i Afrika kan förklaras av de första ledarnas egenskaper, av Christian Björnskov med flera.
- Företagens internationalisering gör personalens arbetsuppgifter mer avancerade, av Fredrik Heyman, Fredrik Sjöholm med flera.
- När blev Sverige rikt? Nationalförmögenheten under 200 år, av Daniel Waldenström.
- Den marknadsstyrda skolan – vänsterns och högerens barn, av Johan Wennström.
- Ägarskatter – inte bara bolagsskatter – spelar roll, av Magnus Henrekson och Tino Sanandaji.
- Eftermiddagseffekten i tågbiljettsauktioner: det kan löna sig att vänta innan man köper, av Ola Andersson m.fl.

förutsättningar – ska lära sig ungefär lika mycket oberoende vilken skola han eller hon gått i, sa Jonas Vlachos.

Björn Öckert förklarade att det finns forskning som visar att resursförstärkningar i skolan mest kommer de svagare eleverna till godo. Karin Edmark påpekade att det finns en inneboende motsättning mellan likvärdighet och att eleverna kan välja skola och pedagogik, och att detta är något man behöver diskutera – liksom hur mycket skolan ska vara en smältdegel av människor från olika delar av samhället. Gabriel Heller Sahlgren menade å sin sida att det inte är säkert att elever blir mer positivt inställda till varandra bara för att de ”blandas”.

Med den stora flyktingströmmen finns det skäl att anta att vi kommer att ha en än större segregation i framtiden, sa Sanna Rayman och hänvisade till Gabriel Heller Sahlgren som har tittat på hur resultaten i Pisa-undersökningar påverkats av elever med icke-svensk bakgrund. Han har funnit att 25–29 procent av resultatfallet kan förklaras med dessa elevers resultat. Under seminariet förklarade han att detta eventuellt även kan ha spillt över på svenska elever genom att resurser omfördelas till invandrarelevorna. Men, konstaterade han, det är svårt att studera denna fråga.

Har skolan fått sämre förutsättningar eller gör skolan ett sämre jobb, funderade Jonas Vlachos och svarade att skolan har fått svårare förutsättningar men att det samtidigt finns saker som motverkar detta, exempelvis att föräldragenerationen under hela perioden blivit mer och mer välutbildad. Och, sa Vlachos, även om vi plockar bort de 30 procenten med invandrarbakgrund så är det ändå en dramatisk nedgång i kunskap bland elever i svenska skolan.

Läs mer om och se film från seminariet på ifn.se

IFN:s forskningsresultat publiceras i olika kanaler. All forskning presenteras först i ett working paper. Hittills i år har 40-talet sådana presenterats på IFN. Nästa steg är publicering i refereegranskade vetenskapliga tidskrifter. Följande artiklar är de senaste som accepterats för sådan publicering. Ytterligare artiklar finns att läsa på www.ifn.se.

Johan Egebark och **Mathias Ekström**, "Can Indifference Make the World Greener?", *Journal of Environmental Economics and Management*.

När en användare skriver ut ett dokument kan han eller hon välja att använda antingen en sida eller båda sidor av ett ark. I denna studie visas att konsumtionen av papper påverkas mycket av vilket alternativ som är förvalt. Genom att välja förvalsalternativ optimalt kan pappersåtgången minskas med 15 procent, både på kort och på längre sikt.

Anna Häger Glenngård, "Experiences from Introducing a Quasi-Market in Swedish Primary Care: Fulfilment of Objectives and Assessment of Provider Activities", *Scandinavian Journal of Public Administration*.

I artikeln analyseras utvecklingen i svensk primärvård efter vårdvalsreformen, baserat på studier som publicerats perioden 2010-2014. Fokus ligger på hur väl primärvårdens olika målsättningar uppfylls samt i vilken utsträckning information om vårdgivare finns tillgänglig och används av huvudmän och individer för att följa upp deras prestationer.

Qin Gao och **Johanna Rickne**, "Inequality in Social Insurance Participation and Generosity: Do Firm Characteristics Matter?", *Social Policy & Administration*.

Studien dokumenterar ojämlikhet i kinesiska arbetstagares hälso- och pensionsförsäkringar. Resultaten visar att det inom ramen för det nya socialförsäkringssystemet finns betydande ojämlikhet mellan offentlig och privat sektor, liksom mellan arbetstagare med olika utbildningsnivå.

Magnus Henrekson och Tino Sanandaji, "Owner-Level Taxes and Business Activity", *Foundations and Trends in Entrepreneurship*.

Tvärse mot tidigare forskning visar senare års teoretiska så väl som empiriska forskning att ägarskatter har tydliga och ekonomiskt betydelsefulla effekter på företagande och entreprenörskap. Ägarskatter (skatt på utdelningar och kapitalvinster) har stor betydelse för innovativt nyföretagande, investeringar, kapitalstruktur och ägarstruktur.

Joan De Martí och **Yves Zenou**, "Network Games with Incomplete Information", *Journal of Mathematical Economics*.

I denna uppsats utvecklar forskarna en nätverksmodell med strategisk komplementaritet där individen delvis känner till resultatet i form av belöning eller graden av interaktioner. Forskarna visar att det finns en unik Bayes-Nash-jämvikt. Denna jämvikt bestäms genom att man skiljer på informationseffekter och effekterna från nätverk/interaktion.

Andreas Bergh, Irina Mirkina och **Therese Nilsson**, "Do the Poor Benefit from Globalization Regardless of Institutional Quality?", *Applied Economic Letters*.

Forskarna har tidigare visat att globalisering tycks bidra till minskad fattigdom. En invändning kan vara att detta kräver välfungerande samhällsinstitutioner. Här studeras 64 länder från 1983 till 2007, och motsatsen visas: Globalisering minskar fattigdom särskilt mycket i länder med hög korruption, demokratiska problem och problem i statsförvaltningen.

Politics vs the economy?

When policy uncertainty curbs economic growth

Seminarium

Den 16 december kl. 8.30–10.00 i Näringslivets Hus, Storgatan 19, Stockholm

Steven J. Davis, professor på University of Chicago forskar om sambandet mellan politisk osäkerhet och tillväxten i ekonomin. Han är en av de som skapat *Economic Policy Uncertainty Index*.

Efter en inledning av Davis deltar **Ulf Kristersson**, ekonomiskpolitisk talesman (M), **Max Elger**, statsekreterare (S) och **John Hassler**, professor och ordförande för Finanspolitiska rådet, i ett samtal under ledning av journalisten Mia Odabas.

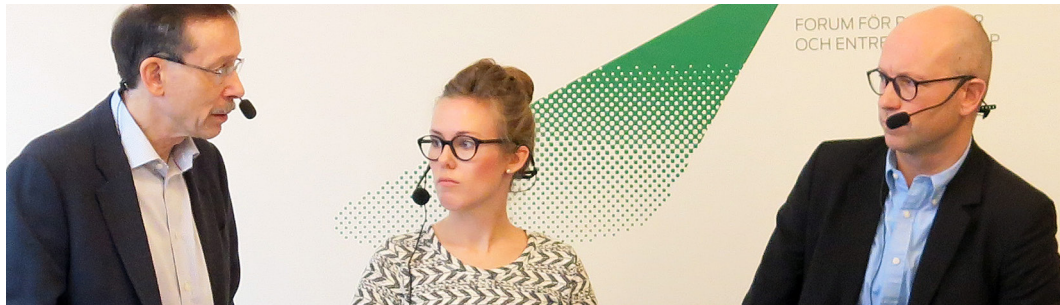
Debatt & politik i urval

27 oktober | Thomas Tangerås, IFN, talade på Energikommisionens seminarium om hur man kan säkerställa en väl fungerande energimarknad. Deltog gjorde även Karin Alvtege, Energimarknadsinspektionen, Lennart Söder, KTH och Ulla Sandborg, Svenska kraftnät.

10 november | Åsa Hansson, Lunds universitet och affilierad till IFN, och Magnus Henrekson, IFN, var talare på ett seminarium som arrangerades av TCO. Titeln var "Dags för ännu en underbar natt? Därför behöver Sverige en ny skattereform".

17 november | Lars Calmfors, IFN och ordförande för Arbetsekonomiska rådet, deltog i en panel på tankesmedjan Fores. Ämnet var "Fler enkla jobb: Vad kan vi lära av tyska mini-jobs?" Övriga paneldeltagare var Susanne Spector, Svenskt Näringsliv och Ola Pettersson, LO.

17 november | Magnus Henrekson, IFN, talade på Senioruniversitetet Stockholm inför en fullsatt lokal. Ämnet var "Långsiktiga aspekter på produktions- och inkomstutveckling" och handlade till en stor del om det svenska utbildningsväsendet.

17 november | Per Skedinger, IFN, och Arbetsmarknads-ekonomiska rådet, presenterade forskning om minimallöner. I en efterföljande panel deltog även Agneta Berge, LO, och Susanne Spector, Svenskt Näringsliv.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer åtta gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev